

II - Praktisch deel

Hoofdstuk 3 - Visie

3.0. INLEIDING

Tot nu toe is in deze scriptie materiaal geboden dat kan dienen als basis voor een visie voor jeugdbeleid in de kerk. In hoofdstuk 1 werden vanuit de Bijbel principes aangereikt voor de onderlinge omgang tussen ouderen en jongeren. Vanuit de ontwikkelingspsychologie, godsdienstpedagogiek en (jeugd)cultuur kwamen we op het spoor van bepaalde gegevens die van belang zijn om als achtergronden in het oog te houden bij het nadenken over kerkelijk jeugdbeleid. In hoofdstuk 2 werden die achtergronden geconfronteerd met de praktijk. Dat leverde o.a. een lijst met mogelijke knelpunten op.

In dit hoofdstuk wordt op basis van de vorige twee hoofdstukken, een visie geboden op verschillende belangrijke aspecten van het kerk-zijn. Visie is nodig voor het ontwikkelen van beleid, om het beleid cohesie, samenhang te geven, als fundament voor wat er allemaal gebeurt of dient te gebeuren in de kerkelijke gemeente. Geprobeerd wordt een kader te bieden waarbinnen het jeugdbeleid verder gestalte kan krijgen. Een visie is normatief en richtinggevend. Het is niet zozeer een beschrijving van hoe het is, maar meer van hoe het zou moeten of kunnen zijn. Een streefbeeld. Vandaar dat de toon van dit visiedocument appellerend (en hopelijk inspirerend) is.

Het is de bedoeling in dit praktische deel van de scriptie een *concreet operationele handreiking* te doen aan de kerken om te komen tot jeugdbeleid dat rekening houdt met Bijbelse principes en gegevens uit de ontwikkelingspsychologie, de godsdienstpedagogiek en de (jeugd)cultuur.

Op zes punten, die naar ons idee van belang zijn als het gaat over kerkelijk jeugdbeleid, formuleren we een visie, nl. t.a.v. geloven, de gemeente, jongeren, opvoeding, traditie en tenslotte cultuur. Daarbij wordt niet gepretendeerd uitputtend te zijn, maar wel dat elementen die voor het jeugdbeleid van belang zijn, aan de orde komen. Omdat wordt voortgebouwd op gegevens uit de vorige twee hoofdstukken, zijn verwijzingen en bronvermeldingen achterwege gelaten.

In hoofdstuk 4 wordt de visie gecompleteerd met doelstellingen en aanbevelingen.

3.1. GELOVEN

Geloven komt van boven Hoe graag je het misschien ook zou willen - je kunt het geloof niet aan je kinderen geven. We praten wel over *geloofsoverdracht*, maar is dat wezenlijk wel mogelijk? Kun je geloof overdragen? Is het geloof een pakketje, een boek, een brok traditie dat je van geslacht op geslacht kunt doorgeven? Wij mensen hebben toch niet de beschikking over óns geloof of over hét geloof? Bij geloof gebeurt er iets mysterieus, iets wonderlijks: je gaat geloven. Iets raakt je. Je wordt aangeraakt door iets. Geloven is het werk van de Onzichtbare: van God de Heilige Geest. *Wat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en wat in geen mensenhart is opgekomen, al wat God heeft bereid voor degenen die Hem liefhebben.* Geloven komt van boven.

Dat kan aan de ene kant een machteloos gevoel geven. Want natuurlijk hoop je en bid je en werk je eraan dat je kinderen de Here lief zullen krijgen. Je geeft je kinderen je liefde en laat ze zo goed als je kunt zien wie de Here is en wie en wat Hij voor zijn kinderen zijn wil. Maar op een gegeven moment zul je het moeten overlaten. Hoe moeilijk dat ook is. Je bent dankbaar wanneer je kind de belofte van de Here bij z'n doop zelf beantwoord, wanneer hij een levende omgang krijgt met de Here. En je kunt er intens verdriet van hebben, wanneer je kind de Here de rug toekent en niets meer van Hem wil weten.

Maar aan de andere kant mag de wetenschap dat geloven van boven komt ook rust en overgave geven: 'het is niet alleen mijn kind, het is ook uw kind, Here. Wilt U in hem werken en hem te sterk worden.' En als je kind onverhoopt niet gaat geloven is dat geen brevet van onvermogen of een aanklacht tegen je opvoeding of eigen geloof. Want zelfs 'geloofsgroten' als Abraham en David hadden kinderen die leefden zonder de Here.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat er altijd overgave aan en afhankelijkheid van de Heilige Geest dient te zijn, in woord (gebed) en daad.

Geloven op eigen benen Je kunt ook niet voor je kind geloven - hoe graag je misschien ook dat zou willen. Maar je kunt niet het geloven van je kind overnemen of bepalen. Het zelf als ouder vorm en inhoud

blijven geven. Want wat voor zin, wat voor betekenis heeft dat geloof dan nog voor je kind? Geloven is toch dat je een echte, levende en hartelijke omgang hebt met de Here? Dat je zélf belijdt: 'Jezus is mijn Heer, Hem wil ik volgen'? Geloven is toch in de eerste plaats iets heel persoonlijks?

Dat kan je ook weer zo'n machteloos gevoel geven. Want natuurlijk laat je zien en voelen dat het geloof voor jou heel belangrijk is, dat het betekenis heeft voor hoe je je leven invult, hoe je met anderen omgaat, etc. En je wilt ook graag dat jouw kind dat net zo doet, dat voor hem het geloof net zo wezenlijk is. En misschien vind je het best moeilijk als je kind in zijn liefde voor zijn Heer andere vormen zoekt en gebruikt dan jij gewend was. Maar hij zal het toch zélf moeten doen: geloven op eigen benen, los van jouw gedachten en meningen en manier van geloven.

Maar het mag je ook rustig maken, dat je niet voor je kind kunt geloven. Hij hoeft ook geen kopie te worden van jezelf, als hij het wezenlijke van je geloof maar deelt: dat je eigendom bent van Christus Jezus! *Dit betekent voor het jeugdbeleid dat opvoeding en onderwijs erop gericht dienen te zijn, dat jongeren zelf door het geloof heengaan en het geloof internaliseren.*

Geloven doe je met je hart Het is een wonder als je gaat geloven. De Heilige Geest raakt je in je hart. Iets binnenin je wordt geraakt. Het raakt je, brengt iets in je in beweging, je voelt er iets bij. Alleen: wat je voelt is soms moeilijk te omschrijven. En iedereen beleeft dat weer op een andere manier. Maar beleven doet het geloof wel. Kijk alleen al naar de schepping, al dat moois dat God geschapen heeft. Een schitterende sterrenhemel. Je ervaart je eigen kleinheid en Gods grootheid. Dat kunnen momenten zijn dat je voelt dat God er is. Of kijk naar de mens: ieder baby'tje is weer een wonder, geschapen door Gods hand. En het doet je wat, dat Hij, de Almachtige, jou heel persoonlijk kent temidden van die miljoenen andere schepselen van Hem. Dat Hij van je houdt en je op waarde schat. Lees maar in de Bijbel: God heeft je zelfs zo lief, dat je als zondaar toch kind van Hem mag zijn. Door het wonder dat zijn Zoon mens werd en aan het kruis is gestorven voor jouw zonden. Helse pijn heeft geleden en Godverlaten is geweest om jou te verlossen. Jezus onbegrensde liefde. Als je daar goed over nadent... En dat de Geest is uitgestort en vuur ontsteekt binnen in je. Die je hart sneller doet kloppen en je in beweging brengt. Die harten van steen kan omvormen en zacht maken. Die je een ander mens kan maken. Een nieuw mens die Christus wil navolgen. Zo heeft geloven alles te maken met emotie. Je kunt blij worden door wat God heeft gedaan, doet en belooft. Maar soms ook boos, verdrietig of opstandig. Die emoties zijn reëel en daar mag ook plaats voor zijn.

In je hart voel je dat je wat God belooft wilt aanvaarden en je eigen maken. Dat het ook voor jou geldt. Geloven is een hartzaak. Geloven doet je wat beleven. Dat kan niet anders. Je ziet de wereld met andere ogen. Je ziet de mensen met andere ogen. Het voegt een dimensie toe aan je leven. Het gééft leven.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht dient te zijn op het raken van het hart, het gevoel, de emotie en het delen daarvan met elkaar.

Geloven doe je met je hoofd Soms kun je niet goed zeggen hoe geloven begint. Wel dat het van boven komt. Maar dan: begint het in je hart of begint het in je hoofd? Het kan allebei. Je kunt zo overweldigd zijn door bijv. de schepping dat je daardoor aan het denken wordt gezet. Maar je kunt ook over dingen nadenken en al denkend tot God komen. Of je hoort eens iets over God en je raakt er door geboeid; je wilt er meer van weten.

Geloven - dan wil je God kennen zoals Hij zich laat kennen. Dan vergeet je niet dat Hij de Almachtige is die jij met je beperkte mensenverstand nooit kunt begrijpen, nooit kunt doorgronden. Hij laat zich kennen zoals Hij zich heeft bekendgemaakt: in zijn Schepping en in zijn Woord. Dat Woord is zijn Zoon, maar ook de Bijbel die naar die Zoon (ver)wijst. God laat zich kennen uit wat Hij heeft gedaan en doet en zal doen. En het is dan ook belangrijk dat je weet wat dat is. Dat je weet wat er in de Bijbel staat. Dat je over een bepaalde Godskennis beschikt die je ook kunt verwoorden en doorgeven aan andere mensen.

Geloven kan je rijker maken, je inzicht verdiepen. Juist door erover na te denken, bij de grenzen te komen van je rationeel verstand, van je begrijpen, kun je verwonderd raken. Dan peil je de diepte van Gods liefde. Zo kan het denken het voelen versterken en andersom.

Geloven houdt je bezig; het zet je aan het denken. In beslag genomen door het wonder dat God is. Daar raak je nooit over uitgedacht. Dan stuit je ook tegen de grenzen. Dat kan best moeite en problemen met zich meebrengen, twijfel of zelfs ongelooft. Soms denk je: is het allemaal wel waar? Bestaat God wel? Is het geen fopspeen dat hele geloof? En door je studie of contact met ongelovigen kun je in verwarring worden gebracht. Dat is begrijpelijk en goed en het is belangrijk dat je zulke dingen onderkent en erkent, er met anderen over na kunt denken en praten en er voor jezelf een plek aan kunt geven.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht dient te zijn op Godskennis en het nadenken daarover met elkaar.

Geloven doe je met je handen Geloven zet je in beweging. Het raakt je. Het boeit je. Je wilt er meer van weten. En dan? Kun je er dan ook mee uit de voeten? Niet alleen verstandelijk, maar ook in je dagelijks leven. Het leven van jezelf met God en met andere mensen. Geloven raakt je hele zijn, raakt je helemaal zoals je bent. Het neemt je in bezit. Niet alsof je een soort robot of computer bent. Nee, juist als mondig en verantwoordelijk mens. Je gaat Christus navolgen. Je mag steeds meer beeld van God worden. Als je leeft als Christus, is dat te zien, te merken, te voelen. Het geloof krijgt in je leven handen en voeten. En spreekt zo ook anderen aan, kan zo anderen tot voorbeeld zijn. Het kan je inspireren als je ziet hoe afhankelijk iemand zich weet van God en daardoor juist heel onafhankelijk in het leven, in deze wereld staat. Een levensstijl vertoont die heenwijst, die richting geeft.

Geloven met je handen moet je (ook) leren. Open staan voor de leiding van de Heilige Geest. Er om bidden. Oefenen. Er samen mee bezig zijn, het samen ervaren, er over nadenken, in de praktijk brengen. Elkaar daarin ondersteunen. Tot een hand en een voet zijn.

Maar daarbij loop je tegen veel moeilijke dingen aan. Omdat mensen in de kerk in hun denken en doen vaak helemaal niet zo anders zijn dan niet-christenen. En omdat de cultuur om je heen zo'n heel andere sfeer ademt. Dan kun je er moeite mee hebben om grenzen te trekken, om duidelijk te krijgen wat de Here van je vraagt. Ook bijv. wanneer je hart je iets anders ingeeft dan je hoofd. Wanneer je in conflict, in verwarring of onzekerheid wordt gebracht. Dan is het goed als je er over kunt praten, om het te delen met anderen die wellicht met dezelfde problemen geconfronteerd worden.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht dient te zijn op het concrete alledaagse leven van jonge mensen in hun eigen leefwereld en de bezinning daarop en de oefening daarvan.

Geloven is toewijden Geloven doe je niet voor jezelf. Het is niet iets om zelf beter van te worden, of om iets mee te verdienen. Geloven is in de eerste plaats dat alles wat je bent gericht is op God. Omdat Hij je Schepper is heeft Hij recht op je leven. En dat is alleen maar sterker geworden door het offer van zijn Zoon, die onze Heer en Heiland is en ons zalig, gelukkig wil maken. Geloven maakt dus (uiteindelijk) wel gelukkig. Maar geloven is in de eerste plaats loven. Als je gelooft, kom je er vanzelf toe God te loven voor zijn almacht, schepping, redding. Je stelt je hart, hoofd en handen in dienst van de Here, je wijdt heel je hebben en houden aan Hem toe.

Toewijden heeft meerdere aspecten. Er zit in waar we het net over hadden: je dienstbaar opstellen. Maar tegelijk heeft het ook met vertrouwen te maken: je vertrouwt de Ander en daarom geef je je helemaal, ben je zelf ook trouw. Er klinkt ook liefde in door en zorg. Verantwoordelijkheidsbesef en overgave. Zelfs zo iets als gehoorzaamheid.

En daar kunnen dan ook de problemen beginnen: het komt teveel op je af, te bedreigend, te dwangmatig, te bindend. En het kan best zijn dat je daar nog niet aan toe bent. Je wilt nog onderzoeken, experimenteren, verkennen. En daar heb je ruimte voor nodig en tijd. Die ruimte en tijd mag je vragen en verwachten.

Als je Jezus navolgt dan ben je niet alleen God dienstbaar, maar ook de mensen naast je. Dan pak je de wasdoek en kom en ga je niet de ander de oren wassen, maar de voeten. Zo zijn christenen ook anders dan anderen: ze achten de ander hoger dan zichzelf. Toegewijd geloven maakt je nederig en houdt je bescheiden; het is gericht op de Ander en de ander.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht dient te zijn op de toewijding aan de Here en aan elkaar en in de manier waarop ruimte geboden wordt om tot toewijding te komen.

Geloven blijft groeien Geloven is geen ding, geen bezit. Geloof is een geschenk, een cadeau, waar je iets mee moet doen, waar je mee aan het werk gaat. Geloven leeft, beweegt, is dynamisch. Geloven kan groeien, maar ook minder worden. Nooit kan een christen zeggen: 'Ik geloof, dus nu ben ik klaar'. Er is best verschil in geloof. Soms kun je aan mensen merken dat ze een heel groot en sterk geloof hebben. Soms ook zie je dat dat niet zo is. En bij jezelf is dat net zo: er zijn momenten dat je het echt zeker weet. Dan roep je het uit: 'Halleluja'. Maar op een ander moment lijkt het wel of God niet bestaat en is er een donkere wolk voor de schitterende zon gekomen. Mensen kunnen sterker worden in hun geloof door verschrikkelijke dingen mee te maken, anderen raken daardoor juist hun geloof kwijt. Mensen keren God de rug toe wanneer het hun enorm voor de wind gaat, anderen zijn Hem dan juist blij en dankbaar.

Groeien. Geen 'rust op de plaats, stil!'. Maar snoeien, bemesten, bloemen en vruchten dragen, afsterven, opnieuw uitbotten. Groeien in het geloof gaat maar door. Hoe oud je ook wordt. Hoe jong je ook bent.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht is op het blijven groeien in het geloof, wat o.a. daarin tot uiting komt dat zowel ouderen als jongeren levenslang leerling willen zijn.

Geloven is strijden Het wonder van het geloof is dat zondige mensen dat cadeau ontvangen. Door Gods Geest mogen ze andere mensen worden. Maar de zonde blijft wel in hun hart en hoofd en handen aanwezig. Daar zit 'em ook de bedreiging voor de groei in het geloof. Christenen zijn geen stokken of blokken. Maar mondige en verantwoordelijke mensen. En daarom niet ongevoelig voor verleidingen en bedreigingen. Dingen die aanlokken, mooi lijken, aantrekkelijk zijn. Ze hebben allemaal dat 'Eva-gevoel', dat 'als God willen zijn', de macht in handen willen hebben, onafhankelijk willen zijn. Gods grote tegenstander weet dat en kent die zwakke plek. Hij speelt er op in en blijft dat doen, tot de dood, de laatste herinnering aan hem. Hoe meer je hart, hoofd en handen aan God zijn toegewijd, hoe aantrekkelijker je voor de tegenstander bent. Gelukkig helpt de Here om de tegenstander tegengas te bieden. Het wonderlijke is zelfs, dat Jezus Christus de tegenstander al definitief heeft verslagen, en dat die tegenstander nu alleen nog maar, in z'n laatste stuipreukingen, zoveel mogelijk mensen probeert mee te sleuren in zijn afgrond.

Het is goed je bewust te zijn van de strijd die gestreden wordt en waar je zelf ook een schakel in bent. Laat je niet in de luren leggen door schijnheilige vrome prietpraat van de tegenstander. Er zijn goede *survival*-spullen te krijgen die je in zware tijden kunnen beschermen en je er doorheen helpen als het moeilijk wordt. Maar gemakkelijk zal het nooit worden. Het vraagt wel wat van je: afzien, overgave, training, volhouden, gericht zijn op je doel.

Vechten voor de overwinning die al is behaald maar waar jij ook bij moet zijn.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht dient te zijn op de bewuste strijd tegen de Satan en de zonde in de mens.

Geloven doe je samen Gelukkig sta je er niet alleen voor in het leven. Ook niet in het leven met God. Er zijn je al duizenden mensen voorgegaan die niets anders wilden weten dan 'Jezus Christus en die gekruisigd', die Jezus wilden navolgen en Hem dienen. Wat een machtige gedachte, dat je je in het geloof met hen verbonden mag voelen. En dat je van hun leven en omgaan met God mag en kunt leren. Van hun geloofsblijheid en van hun geloofstwijfel en -strijd. En ook van hoe zij hun geloof hebben verwoord en uitgedragen. Het geloof overstijgt eeuwen en landen.

Geloven doe je samen, omdat je het geloof niet voor jezelf kunt houden: je wilt het delen, er met anderen over praten, nadenken, ervaringen uitwisselen. Je zoekt anderen op die net als jij geloven in God en Hem willen dienen. Je zoekt herkenning en erkenning. Je wilt relationeel geloven, omdat je voelt dat je in je hart gericht bent op Dezelfde. Geloven doe je samen, omdat de Here het fijn vindt als al zijn kinderen bij elkaar zijn en Hem loven en prijzen en willen luisteren naar wat Hij te zeggen heeft. Om samen te vieren, te delen, te geloven en te belijden. Wat een wonder dat de Here mensen aan elkaar verbindt die elkaar zelf waarschijnlijk helemaal niet zouden opzoeken of uitkiezen. En die dan toch door Hem worden samengebracht.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht is op het samen delen, vieren, geloven en getuigen van het geloof in de Here Jezus Christus.

3.2. DE GEMEENTE

De gemeente bestaat in Geest en waarheid De christelijke gemeente is niet zomaar een groepje mensen dat bij elkaar komt als een sociologisch gegeven. Alhoewel dat elkaar opzoeken van mensen die geloven en dat geloven ook met elkaar willen delen en daar samen vorm aan willen geven overigens wel menselijkerwijs te begrijpen is. Maar het is toch meer. De Geest werkt in de harten van mensen. En dan niet alleen zo, dat ze gaan geloven, maar ook zo, dat ze bijeenkomen. Gevuld door één Geest. En dat samenkomen is maar niet voor de gezelligheid of om sociale contacten te onderhouden of de nieuwste nieuwtjes uit te wisselen. Maar dat is voor de waarheid. Kinderen van God zijn geleid door de Geest op zoek naar de waarheid. De waarheid is wat samenbindt. Alleen in Geest en waarheid is er gemeenschap, werkelijke eenheid. Het gaat in de kerk dan ook niet in de eerste plaats om mensen, maar om Christus, die de Weg, de Waarheid en het Leven is. Christus staat centraal in de gemeente. Uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen.

In je gerichtheid op God herken en erken je allen die die gerichtheid ook hebben als broeders en zusters. Geest en waarheid bepalen de oecumene van het hart.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht is op de waarheid die door de Geest gevonden kan worden: Christus die het centrum is van de christelijke gemeenschap.

De gemeente heeft Christus als Hoofd Lid zijn van een gemeente is geen geestelijke behoeften- of zelfbevrediging. Je bent er in de kerk niet in de eerste plaats voor jezelf, voor wat jij leuk en aardig vindt en graag wilt horen, maar voor God. En vervolgens voor je naaste en jezelf, voor wie jouw naaste een naaste is.

Christus is het Hoofd van de gemeente. Voor Hem kom je samen, om te luisteren naar zijn stem. Om te bidden. Om te loven. Om te gedenken en te vieren. Hij roept zijn kinderen bij elkaar zoals de herder de kudde. Hij kent zijn schapen en weet wat ze nodig hebben. Hij heeft het voor het zeggen.

Als het in de gemeente om Christus gaat spelen eigen belang en eigenwijsheid dus geen rol. Dan maak je jezelf kleiner en Christus groter. Dat is best moeilijk, het gaat ook tegen je eigen gevoel in, zeker in een ikerichte maatschappij. Maar als je je realiseert wat Christus voor je gedaan heeft, wordt het wel gemakkelijker Hem als je Heer te erkennen.

Overigens, als het in de gemeente om Christus gaat wil dat niet zeggen dat jij als mens onbelangrijk bent. Het offer van liefde dat onze Heiland bracht laat het tegendeel zien: je bent van zó grote waarde voor Hem. *Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht is op de erkenning van Christus als Hoofd van de kerk en de gehoorzaamheid aan Hem.*

De gemeente waar niemand gemist kan worden Christus is het Hoofd dat het lichaam samenbindt, dat het lichaam doet functioneren als een lichaam. Wat een prachtig beeld gebruikt de Bijbel om de gemeente mee te typeren. Ieder lichaamsdeel heeft binnen dat grote geheel zijn eigen waarde en betekenis en functie. Niets en niemand kan gemist worden, wil het tenminste gaaf zijn. De broeder die jaren in de kerkenraad heeft gezeten is voor het functioneren van het lichaam niet belangrijker dan die zuster die vanwege haar handicap alleen maar kan bidden. De miljonair niet belangrijker dan de AOW-er. In de gemeente van Christus zitten ze naast elkaar aan een tafel. Niemand in de gemeente kan doen alsof 'ie de ander niet nodig heeft. Niemand kan zich zelf zo onbelangrijk vinden dat 'ie denkt dat 'ie niet nodig is.

Toch is er wel onderscheid: een hand is ook geen voet. Ze zijn allebei nodig, maar niet gelijk. Zo is het ook in de gemeente, waarin (gelukkig) niet iedereen dezelfde functie vervult. Zo zijn er ook enkele speciale functies, spieren en pezen die het lichaam bij elkaar houden en een sturende en samenbindende rol vervullen. Ambtsdragers noemen we die en ze zijn gewoon nodig. Ze lijken vaak belangrijker dan anderen, maar dat is niet zo. Het zijn slechts ondersteunende, dienende taken die ze vervullen. Wel noodzakelijk om het lichaam lichaam te doen zijn. Maar misschien wel minder belangrijk dan wel eens gedacht wordt. Iedereen is onmisbaar in het lichaam van Christus - dat is een geweldige gedachte.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht is op de erkenning en inschakeling van alle gaven die er in de gemeente zijn.

De gemeente waarin iedereen gelijkwaardig is Die heb je niet veel: gemeenschappen waarin iedereen fundamenteel gelijkwaardig is ten opzichte van elkaar. Altijd zijn er wel die vinden dat zij, of een bepaalde persoon, meer gewicht in de schaal leggen dan anderen. Maar in de christelijke gemeente is dat echt anders: iedereen, hoe oud of jong ook, rijk of arm, man of vrouw, blank of gekleurd, is principieel gelijkwaardig aan de ander. Niemand is minder, niemand is meer.

Gelijkwaardig: allemaal zondaars die met lege handen (en gelukkig mag dat) voor Christus staan. Niets anders in te brengen dan lege briefjes. Volledig afhankelijk van Gods genade. Dat maakt je nederig, bescheiden, zachtmoedig. Je (ver)oordeelt een ander niet maar ziet in liefde naar hem of haar om. Je luistert, lacht of huilt mee, troost en bemoedigt, helpt, ondersteunt, scherpt op. Gelijkwaardigheid, het feit dat je in dezelfde positie bent met elkaar, geeft een gevoel van verbondenheid en betrokkenheid. Het creëert openheid (want: wie meent te staan ziet toe dat hij niet valle) en bewaart je voor het je zelf verheffen boven een ander.

Moeite ontstaat er, wanneer je ervaring van de gemeente heel anders is, als het er heel anders aan toegaat dan zo net beschreven. Laat dan zien hoe het moet en val niet in de kuil waarin anderen zijn gevallen. En wijs vanuit de Schrift de weg die de gemeente moet gaan. De zonde woekert ook in de gemeente voort, maar daar mag je je nooit bij neerleggen. En het mag ook geen excuus zijn alles maar te laten zoals het is.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht is op een gemeenschappelijk functioneren vanuit de basisgedachte van de gelijkwaardigheid van alle leden, jong en oud.

De gemeente stáát ergens voor Gelijkwaardigheid, liefde, nederigheid, zachtmoedigheid. Het is een beetje de 'softe sector' in onze harde alledaagse werkelijkheid. Slappe boel, zo'n kerk. *Love* en *peace* en *happyness*. Is de kerk de club van 'don't worry, be happy'? Als die indruk is ontstaan, dan geheel ten onrechte. We hebben ingezet bij de Geest en de waarheid. En alles wat niet uit de Geest is en niet overeenkomstig de waarheid, daarvoor is in de christelijke gemeente absoluut geen plaats. Onze God is een heilig God. Dat wil zeggen dat het Hem niet om het even is hoe je tegen Hem aankijkt of denkt te kunnen volgen of dienen. Hij vraagt dat je op zoek gaat naar de waarheid zoals die ook echt te vinden is in zijn Woord van liefde. En dat je je ook aan die waarheid houdt, ook als je die misschien niet gelijk kunt begrijpen of als die tegen je eigen gedachten ingaat. De heilige God wil dat je Hem op de troon laat zitten en niet stiekem zelf die plek inneemt.

Je ziet er dan ook op toe dat alles wat er in de gemeente gebeurt, gedaan of gezegd wordt met de waarheid overeenkomt. Niet in een sfeer van wantrouwen en achterdocht, maar uit liefde voor de God van de waarheid, en geleid door de Geest. En als het mis gaat, dan ga je op een manier die bij christenen past, bij mensen die gelijkwaardig aan elkaar zijn, daar over praten.

Zijn er in de gemeente dan alleen maar volmaakte mensen? Niets is minder waar en die indruk moet ook niet gewekt worden. In de gemeente zitten juist allemaal zondaars die weten dat ze van genade leven. Niemand is zonder zonde! En in zonde val je zomaar. Maar dat wil niet zeggen dat je in zonde mag blijven. En daarop kun je mensen aanspreken. Als je leven vloekt met wat je zegt dat waarheid is, dan is het iemand nog verder van Huis helpen als je er niets van zegt, als je er geen aandacht aan besteed, als je de ander in z'n sop laat gaar koken.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht is op het handhaven van de waarheid en het onderling gesprek daarover.

De gemeente getuigt Als je ergens vol van bent, dan moet je er moeite voor doen er níet over te spreken. Dat geldt ook voor het evangelie, de blijde boodschap van redding en behoud door Jezus Christus. Als je door de Geest bent aangeraakt, kind van God bent, wilt leven van genade, dan is dat te merken. Niet alleen binnen de gemeente, in je omgaan met broeders en zusters. Maar ook buiten de gemeente. In hoe je in het leven staat, wat voor jou van waarde is, wat je belangrijk vindt, waar je je druk om maakt, hoe je geniet van het goede dat God geeft. Je gaat anders met mensen om, met dieren, met bloemen en planten, met heel Gods schepping, omdat je weet waar het vandaan komt en wie het gemaakt heeft.

Je hart gaat uit naar de medemensen die samen met jou de gemeente van Christus vormen. Je hart gaat uit naar de medemensen die God (nog) niet kennen en die leven alsof God niet bestaat. Je wilt die ander tot het heil te brengen. Ook daarom stá je voor de waarheid. Laat je de waarheid spreken. Geef je het handen en voeten.

De gemeente getuigt ook om te groeien. Te groeien in geloof en in aantal. Want het getal van hen die behouden worden moet vol worden.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht is op het getuigen van het evangelie en het liefdevol omzien naar de medemens.

De gemeente beweegt Iets dat groeit beweegt voortdurend. De gemeente is niet alleen een lichaam maar ook een bouwwerk. Een gebouw dat langzaam maar zeker vorm en gestalte krijgt. Iedere steen telt mee en maakt het gebouw completer. Het is een werkplaats, een dynamisch gebeuren. Leek het eerst die vorm te krijgen, doordat het groter wordt komt er verandering in, verandert het van vorm.

De gemeente is geen statisch gebeuren, niet een 'op de winkel passen', geen *status quo*. De gemeente beweegt, is voortdurend in beweging, groeit, krijgt steeds meer vorm, ontwikkelt zich, is een veelkleurig geheel. Alleen het bouwontwerp staat vast. Verder kan alles veranderd worden, mee ontwikkelen met nieuwe inzichten. Nieuwe technieken kunnen worden toegepast. Alles om het gebouw mooier en rijker te maken. Geen verandering om de verandering. Maar omdat wat mensen doen en bedenken altijd gebrekkig is en zondig en beperkt en omdat het daardoor altijd beter kan.

De gemeente hecht wel aan een bepaalde plaats en aan bepaalde tradities en gewoonten maar is er niet van afhankelijk of aan gebonden. Als het de groei van de gemeente en haar doel en betekenis in de weg staat, kan ze zo van plaats veranderen en nieuwe tradities vormen.

Verandering hoort bij de gemeente. Geen gemeente zonder voortgaande verandering.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht is op het vormgeven en beleven van de kerk als dynamisch gebeuren.

3.3. JONGEREN

Jongeren Onder 'jongeren' versta ik in het kader van deze scriptie jonge mensen van ongeveer 16 tot 23 jaar. 'Ongeveer' omdat scheidslijnen moeilijk te trekken zijn. Kenmerkend voor deze leeftijdsgroep is een toenemende mate van zelfstandigheid en onafhankelijkheid, een los komen van ouders en andere opvoeders en een eigen leven gaan leiden.

Jongeren zijn uniek Ieder mens is een uniek schepsel van God. Geen een mens is identiek aan een ander. Ieder heeft z'n eigen eigen-aardigheid. Het gevaar van het denken in groepen is, dat je die persoonlijke eigenheid uit het oog verliest.

Ook groepen hebben vaak bepaalde kenmerken. Het is ontegenzeggelijk waar dat jongeren samen een groep vormen, gezien leeftijd, ontwikkeling, maatschappelijk functioneren. Het is nodig voor die gemeenschappelijke zaken oog te hebben. Als daarbij maar niet vergeten wordt dat iedere jongere weer anders is en naast die 'groeps-eigenheid' ook een persoonlijke eigenheid heeft. Je moet niet alleen groeps-gericht zijn, maar zeker ook individu-gericht. Ook iedere jongere is een uniek schepsel van God.

Er zijn verschillen in sekse, aard en karakter, in niveau, in opleiding, in achtergrond. Het maakt verschil of je met werkende jongeren te maken hebt of met studerende, of ze verkering hebben, verloofd of getrouwd zijn of niets van dat alles. Of ze vrienden hebben en zo ja welke. En niet te vergeten: of ze geloven en zich kind van de Here weten of dat dat allemaal nog niet zo duidelijk ligt.

Het maakt allemaal wat uit in hoe je met jongeren omgaat, wat je van ze verwacht, hoe je ze tegemoet treedt. Daarom is persoonlijke aandacht en contact noodzakelijk. Zonder vooroordelen. Zonder gericht te zijn op uiterlijkheden. Het gaat om het hart - daar moet je op gericht zijn.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht is op zowel een persoonsgerichte als een groepsgerichte benadering van de jeugd.

Jongeren zijn waardevol Dat vloeit eigenlijk uit het vorige voort: omdat God ieder mens geschapen heeft, is die mens voor Hem ook waardevol. Jongeren dus ook. Als mens zijn zij (al) van waarde.

En wanneer God een mens al waardevol vindt, zul jij dan de jonge mens niet op waarde schatten? En dan niet om wat die mens ooit nog eens zal worden, maar om wat 'ie nu al is. Respect tonen voor zijn eigenheid en eigen-gerichtheid. Geduld hebben met zijn eigen-wijsheid en eigen-wegzoeken. Vertrouwen uitstralen, liefde, acceptatie.

Het is tegelijk: niet passeren. Als er iets gebeurt, als er wat gedaan moet worden, ergens over nagedacht - waarom dan de jongeren niet inschakelen? Ze horen er toch nu al bij? Ze kunnen juist helpen met hun kritische vragen en opmerkingen je op het goede spoor te krijgen of te houden.

Jongeren willen ook in dit opzicht gekend worden.

Het is ook: serieus nemen, op hem of haar betrokken zijn, om hen geven. Ingaan op hun vragen, geïnteresseerd zijn in wat hen bezighoudt en bezielt, betrekken in je eigen omgaan met God en met elkaar. Zodat ze voelen: dit is het, hier hoor ik thuis, hier tel ik mee, zó leven is echt leven.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht is op het op waarde schatten van de gaven die iedere jongere nu al heeft voor zijn/haar functioneren binnen de gemeenschap.

Jongeren zijn op zoek Jongeren zitten in de tijd waarin hun identiteit wordt gevormd en ontwikkeld. Dat betekent zoeken, tasten, proberen, ervaren, reactie-vragen. Het kan veel spanningen opleveren: wie ben ik? wat wil ik? wat zoek ik? Onzekerheid, twijfel, ambivalente gevoelens. Jongeren moeten hier zelf doorheen. Jongeren hebben behoefte aan zingeving, willen weten wat echt van waarde is. Die zoektocht biedt gouden kansen om de betekenis van het evangelie onder de aandacht te brengen. Maar daarvoor zijn wel identificatiefiguren nodig, die betrouwbaar, echt (authentiek), gelovend en vertrouwend, betrokken en liefdevol zijn. Die boven zichzelf willen uitwijzen. Die willen meegaan op tocht en zelf ook echt zoeken (en dus niet de antwoorden al weten). Die God van harte liefhebben en in hun leven laten zien dat Zijn Woord betekenis heeft, troost geeft en hoop en verlangen.

Daarvoor is ook begrip nodig. Niet een begrip dat het gevoel dood-drukt. Maar wel dat rekening wordt gehouden met onzekerheid en twijfel, met aarzeling of relativering. Je laat je betrokkenheid merken, maar laat hen toch even met rust.

En tenslotte is daarvoor ook ruimte nodig.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht is op het rekening houden met en respecteren van de eigen omstandigheden van iedere jongere en hem/haar behulpzaam te zijn door als volwassenen inspirerende identificatiefiguren te zijn.

Jongeren hebben ruimte nodig In een klein hokje zonder ramen kun je het benauwd krijgen. Om te ademen heb je frisse lucht nodig, ramen waardoor die lucht naar binnen kan en een ruimte waarin die lucht kan stromen. Zo hebben jongeren ook lucht en ruimte nodig. De frisse lucht van de bevrijdende boodschap van verlossing door Jezus Christus moet vrijuit kunnen binnenstromen. Daarom moet je ramen en deuren niet potdicht willen houden.

Jongeren willen experimenteren. Ze willen zelf de weg uitzoeken. Daarvoor moet er ruimte zijn. Dat is een klimaat en sfeer waarin je vrij kunt ademen. Geen dichtgetimmerd hok of vastgeroest keurslijf. Maar bewegingsvrijheid. Geef ze een kaart en een kompas en laat ze hun gang gaan. Misschien nemen ze niet de kortste weg of de weg die jij hebt gekozen. Je hoopt en bidt dat ze er komen. En daar ben je uiteraard benieuwd naar en betrokken op. Maar de jongere zal er zelf willen en moeten komen. Die ruimte en vrijheid zijn nodig. Ook om eventueel en onverhoopt een andere weg te gaan die ergens anders uitkomt.

Ruimte - dat impliceert dat er ook grenzen zijn. En die liggen daar waar ze volgens kaart en kompas ook echt moeten liggen, en dus niet waar dat naar jouw idee zou moeten. Grenzen moeten wel duidelijk getrokken worden. Jongeren moeten te weten kunnen komen waar ze liggen. Dat zal niet direct betekenen dat ze er niet overheen gaan. Maar je laat duidelijk merken dat jij dan niet met ze mee kunt. Het zal voor jezelf dan ook duidelijk moeten zijn wat echt van waarde is, waar je niet omheen kunt, wat wezenlijk is. Als je dat laat merken, dan komt dat altijd over. Dat heeft meer overtuigingskracht dan 'je moet' of 'je mag niet'.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht is op het ruimte bieden en vrijheid geven aan jongeren om zelf vorm en inhoud te geven aan hun persoonlijk geloof en dat grenzen duidelijk worden getrokken waar ze ook daadwerkelijk liggen.

Jongeren leven in een andere wereld Jong en oud leven onder dezelfde hemel en voor het aangezicht van dezelfde God. Toch leven ze in een heel andere wereld. Jongeren staan heel anders in het leven. Hebben nog een heel leven voor zich. Hun idealen en verwachtingen zijn daarop gebaseerd, liggen op een ander (hoger?) niveau.

De wereld van de volwassenen is anders dan die van de jeugd. Je moet dan ook niet verwachten dat jongeren kritiekloos van hun eigen wereld over zullen stappen naar die van de volwassenen. Je moet ook niet verwachten dat ze alles hetzelfde willen doen als jij. En ook niet dat je met de zelfde antwoorden als die jij kreeg indertijd, kunt volstaan. De ontwikkelingen gaan door. We leven in een snelle maatschappij en juist jongeren zijn daar gevoelig voor en worden daardoor beïnvloed.

Wanneer je met jongeren communiceert, adequate antwoorden wilt geven, is dit niet onbelangrijk. Probeer er daarom achter te komen hoe hun leefwereld er uit ziet, waar ze mee bezig zijn, wat hun idealen en verwachtingen zijn. Dan kun je echt wat voor ze betekenen.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht is op het begrijpen en verstaan van jongeren in hun eigen context, met hun eigen vragen en problemen.

3.4. OPVOEDING

Opvoedingsdoel Als doel van (geloofs)opvoeding zou ik willen formuleren: het komen tot een zelfstandig geestelijk en God naar zijn Woord dienend functioneren van een mens in zijn wereld.

Opvoeden is een taak Volwassenen hebben de belangrijke opdracht om kinderen op te voeden. Kinderen zijn aan hen toevertrouwd omdat zij in staat zijn voor hen te zorgen, hun liefde te geven, iets voor ze te betekenen, hen iets door kunnen geven, meer levenservaring en -wijsheid hebben. Opvoeden is nodig. Kinderen hebben de zorg en liefde en toewijding en sturing nodig als voorwaarde om tot zelfstandig mens op te kunnen groeien. Daar komt bij dat kinderen niet als een blanco blaadje ter wereld komen, maar vanaf het prille begin met zonde besmet zijn. Daarom is ook correctie nodig en leiding. Opvoeders mogen dat doen niet omdat zij volmaakt zijn, maar omdat zij verantwoordelijkheid hebben gekregen en zelf in een positie terecht zijn gekomen die hen in staat stelt die verantwoordelijkheid ook te dragen en daar op een goede manier mee om te gaan.

Opvoeden gaat altijd in een bepaalde richting. Het is belangrijk dat opvoeders die richting bewust zijn. Christelijke opvoeders zullen hun kinderen naar de Here willen toeleiden, zodat ze Hem liefkrijgen en hun leven aan Hem toevertrouwen.

Zo is opvoeden leiden en laten leiden.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht is op het (bege-)leiden van jongeren naar de Here toe.

Opvoeden is een kunst Opvoeden valt niet mee. Je gaat met levende mensen om die altijd hun eigen eigenheid hebben en altijd net weer anders reageren dan jij denkt of wilt. Dat vraagt om wijsheid en geduld. Je kinderen naar de Here leiden is helemaal moeilijk. Je leeft in een zondige wereld. Sterker: die zonde zit in je eigen hart en ook in dat van je kind. Je maakt veel en vaak fouten in de opvoeding, in het omgaan met je kind. Het is een wonder als kinderen (gaan) geloven. Opvoeden in het geloof vraagt daarom naast wijsheid en geduld ook gebed en leiding van de Heilige Geest en vragen om vergeving.

Gelukkig sta je er in de gemeente wat dat betreft niet alleen voor: alle opvoeders lopen daar tegen aan en zitten waarschijnlijk met dezelfde vragen, zorgen en problemen. Daarin kun je dan veel voor elkaar betekenen, wanneer er onderling open en goed contact is, wanneer problemen eerlijk besproken kunnen worden en wanneer je met elkaar kunt nadenken en meedenken over waar je met je opvoeding naar toe wilt en hoe je daar vervolgens vorm en inhoud aan kunt geven.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht is op het samen als gemeente bezig zijn met de geloofsopvoeding van de kinderen.

3.5. TRADITIE

Traditie is waardevol De wereld is niet bij jou begonnen. In feite gaat het daarom als je het hebt over traditie. Het vervelende van het woord 'traditie' is, dat zoveel verschillende betekenissen heeft gekregen en vaak ook een wat negatieve klank. Het betekent letterlijk 'overdracht', 'overlevering' en het gaat dan om het van kind op kind of van mond tot mond overdragen van bepaalde gebruiken, verhalen, gewoontes. Je staat in een bepaalde traditie, als gezinslid, familielid, gemeentelid, inwoner van een bepaald land. De geschiedenis is niet bij jou begonnen - als je je voegt in een traditie dan erken je dat en je laat zien dat wat er vóór je gebeurd is belangrijk is geweest en ook voor jou nog betekenis heeft. Zo kunnen tradities heel waardevol en verrijkend zijn. Zo voel je je verbonden met mensen die lang voor dat jij leeft hebben geleefd. Als het gaat om geloof en kerk zijn er ook tal van tradities. Hoe is in het verleden handen en voeten gegeven aan het evangelie? Hoe is het geloof verwoord en doorgegeven? Welke inrichting is gekozen voor kerk en eredienst? Hiervoor geldt hetzelfde als zo juist gezegd: de (kerk)geschiedenis is niet bij jou begonnen, jij bent niet de eerste die gelooft of naar de kerk gaat. Die taal en expressie geeft aan de 'hoop die in hem is'. Je kunt ervan leren hoe anderen dat gedaan hebben. Dat kan je rijker maken en voor valkuilen behoeden.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht is op het waarderen van de traditie waarin de geloofsgemeenschap staat.

Traditie heeft nooit het laatste woord Tegenwoordig is geschiedenis niet erg populair. De jeugd wordt gekenschetst als a-historisch. Als je tradities belangrijk vindt, dan kom je bij jongeren in de problemen, want zij vinden dat (vaak) niet. Trouwens niet alleen omdat geschiedenis momenteel niet zo geliefd is, maar ook omdat jongeren eigenlijk het liefst zelf het wiel willen uitvinden. Het is niet onwaarschijnlijk, dat ze bij dat uitvinden kijken naar hoe anderen vorm hebben gegeven aan dat wiel. Helemaal blanco beginnen ze natuurlijk niet. En je moet toegeven: het wiel dat ze zelf ontdekten hebben (hoeveel het ook lijkt op een gewoon wiel) wordt er voor hen wel meer waard van. Met geloven gaat dan net zo: je moet zelf door het geloof heen gaan, het moet iets van jezelf worden. Je moet niet geloven omdat dat nou eenmaal traditie is, op gezag van een ander. Of in het geloof een kloon worden van een ander: het is niet nodig, ja zelfs ongewenst, op precies dezelfde wijze te geloven als een ander. Geloof moet iets van jezelf worden, inclusief de traditie.

Daarom zal de traditie nooit het laatste woord mogen hebben, hoe waardevol en leerzaam ook. Omdat het namelijk altijd menselijk antwoord is. En in het geloof zijn menselijke antwoorden wel belangrijk maar nooit doorslaggevend. Het is daarom belangrijk dat steeds terug wordt gegaan naar de Bron waaruit gelovigen mogen drinken: de Bijbel. De traditie heeft in de loop der jaren (eeuwen) vorm gegeven aan de inhoud van de Bijbel zoals die op het moment van ontstaan als belangrijk werd ervaren en expressie kreeg in taal en tijd. Daarvan kun je leren. Maar het is goed dat je ook aldoor weer terugkeert naar waar het begonnen is, waar het op gebaseerd is. Inderdaad om het wiel steeds weer uit te vinden - wat dat betreft kan de kerk wat leren van jongeren! Om het geloof zelf te ervaren als iets wat je wezenlijk raakt in je eigen tijd en taal.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht is op het taxeren van de traditie waarin de geloofsgemeenschap staat.

3.6. CULTUUR

Cultuur onderga je Alleen op een onbewoond eiland. Soms lijkt dat ideaal: even wegvluchten uit de alledaagse wereld en tot jezelf komen. Maar zo'n kans als Robinson Crusoe krijgt niet iedereen. Trouwens, zijn levensverhaal laat zien dat we een dergelijke situatie ook weer niet moeten idealiseren. De alledaagse wereld is onze leefwereld, met z'n verwachtingen en verplichtingen, z'n bezigheden en rustmomenten, z'n mogelijkheden en bedreigingen. Je staat met beide benen op de grond, wordt beïnvloed door krant en televisie. De reclame spiegelt je het ideaal voor en mensen om je heen laten je merken dat dat ideaal betaalbaar en dus mogelijk is. Je leest wat anderen lezen, ziet wat anderen zien of willen dat je ziet en doet mee met de mode. Mensen maken samen cultuur en ondergaan samen cultuur. Je kunt je daar niet aan onttrekken, al zou je het misschien willen. Cultuur houdt je niet buiten de deur, cultuur zit binnen in je. Ook mensen die als 'wereldvreemd' overkomen en misschien wel heel bewust aan bepaalde dingen niet meedoen, ondergaan de eigentijdse cultuur, pikken er altijd wat van mee.

God heeft je een plek gegeven in dit land, deze plaats, deze cultuur, te midden van deze mensen. Daar heb je ook een taak en opdracht gekregen. Niet om met je hoofd in de wolken te lopen, maar wel om met je hoofd omhoog en je hart gericht op de hemel in deze wereld het goede te doen. Vanuit de wetenschap dat deze werkelijkheid niet het einde is, maar dat je iets beters hebt te verwachten.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht is op het onderkennen van het deel uitmaken en ondergaan van en een taak hebben in de eigen cultuur.

Cultuur moet je kennen Daarom is het goed die eigen cultuur te kennen, te onderzoeken, daarmee bezig te zijn. Weten wat er leeft bij de mensen om je heen, wat hen bezighoudt, drijft, bezielt. Wat de achtergronden zijn van reclames, trends, mode. Hoe het komt dat schrijvers schrijven zoals ze schrijven. Dat is belangrijk, niet alleen om anderen te leren kennen, maar vooral ook om jezelf te leren kennen. Waarom doe ik dit, wil ik dit? Wil ik eigenlijk wel wat ik doe of wat anderen verwachten van mij dat ik doe? Kan ik wel voldoen aan het ideaalbeeld dat er geschetst wordt?

Tegelijk leer je daarmee ook de effecten van je cultuur onder ogen zien. De positieve (dat zien de meeste mensen wel) en vooral ook de negatieve. Wie vallen er buiten de boot? Wie worden er de dupe van de hedendaagse mentaliteit? Is de samenleving inderdaad wel zo geweldig als ze zich voordoet? Is het ideaalbeeld dat door de reclame geschetst wordt wel een reëel beeld? Of krijgen mensen daardoor juist minderwaardigheidsgevoelens en faalangstig gedrag?

Cultuur moet je ook kennen om mensen in hun hart te kunnen raken. Juist als je een boodschap, een opdracht hebt, als je wilt getuigen. Dat betekent niet dat je je maar klakkeloos moet aanpassen, dat je alles maar moet nemen zoals het is, dat je je eigen eigenheid verliest. Maar wel, dat je de ander echt kent en daar op kunt aansluiten, op kunt inspelen, daar rekening mee kunt houden.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht is op het kennen van de eigen cultuur en de mensen die er in leven.

Cultuur vraagt om tegencultuur De eigentijdse cultuur is het einde niet. Omdat christenen dat als geen ander weten en ervaren, kunnen ze anders leven dan de mensen om hen heen. Dat hoeft nog niet eens te betekenen dat zij zich onthouden van allerlei goede dingen die de samenleving biedt. Maar ze leven en genieten met een andere gerichtheid, een ander doel. Dat anders zijn is vooral ook een mentaliteit, geborgen in God, gericht op zijn eer, op de ander, op gemeenschap, op dienst. De christelijke gemeenschap mag een goede haven zijn waar heil, vrede, rust, geborgenheid, veiligheid, zekerheid, recht en gerechtigheid gezocht en gevonden kan worden.

Dit betekent voor het jeugdbeleid dat het gericht is op het ontwikkelen van een christelijke tegencultuur.

3.7. Samenvatting

We kunnen dit hoofdstuk als volgt samenvatten.

Visie is onmisbaar voor de vorming en ontwikkeling van beleid.

Op de volgende punten wordt in het kader van het jongerenbeleid een visie geschetst:

- 1) geloven:
  - * komt van boven
  - * moet op eigen benen
  - * doe je met je hart, hoofd en handen
  - * is toewijden
  - * blijft groeien
  - * is strijden
  - * en doe je samen
- 2) de gemeente:
  - * bestaat in Geest en waarheid
  - * heeft Christus als Hoofd
  - * waarin niemand gemist kan worden
  - * waarin iedereen gelijkwaardig is
  - * stáát ergens voor
  - * getuigt
  - * en beweegt
- 3) jongeren:
  - * zijn uniek
  - * zijn waardevol
  - * zijn op zoek
  - * hebben ruimte nodig
  - * leven in een andere wereld
- 4) opvoeding:
  - * is een taak
  - * en is een kunst
- 5) traditie:
  - * is waardevol
  - * maar heeft nooit het laatste woord
- 6) cultuur
  - * onderga je
  - * moet je kennen
  - * en vraagt om tegencultuur